

## **Tidöavtalet och uppehållstillstånd för doktorander och forskare**

Fackförbundet STs ordförande Britta Lejon har kommenterat Tidöavtalet och konstaterar att det är fullt av kontraproduktiv symbolpolitik, bland annat kriminalpolitiska åtgärder som riskerar rättssäkerheten, ökad godtycklighet och ökad polarisering i samhället. På det migrationspolitiska området påpekar Britta Lejon att inriktningen på tillfälliga uppehållstillstånd (istället för permanenta) är dyr och kräver stora satsningar, samtidigt som det försvårar integrationen.

Fackförbundet ST inom universitets- och högskoleområdet ser liknande problem. Vi har sedan sommaren 2021 arbetat mot de försämrade möjligheterna för utländska doktoranders och andra juniora forskares möjligheter att få permanent uppehållstillstånd. Vi vill se en återgång till de regler som gällde innan revideringen av utlänningslagen, det vill säga när doktorander efter 4 års studier hade möjlighet att få ett permanent uppehållstillstånd. De olika varianterna av tillfälliga uppehållstillstånd matchar illa med den utbredda förekomsten av kortare, tidsbegränsade anställningar inom akademien och skapar en stor stress och osäkerhet. I förlängningen gör det Sverige mindre attraktivt för kompetenta sökande från länder utanför EU/EES.

I Tidöavtalet ingår ett utredningsuppdrag som berör denna grupp. Det övergripande uppdraget är i huvudsak inriktat på skärpta krav för arbetstillstånd, men bland uppdragets olika punkter ingår också denna: ”För att stärka Sveriges konkurrenskraft som forskningsnation undersöks och vid behov författningsregleras särskilda bestämmelser för doktorander och forskare gällande möjligheten till uppehållstillstånd efter en viss tids sammanhängande anställning.”

Vi noterar att det inte står: möjlighet till permanenta uppehållstillstånd. Utelämnandet av detta nyckelord är anmärkningsvärt och oroande. Vad exakt denna punkt innebär är svårt att utläsa i nuläget och vi kommer att fortsätta bevaka frågan. Samtidigt är det faktum att denna punkt överhuvudtaget ingår i avtalet, hur vagt formulerad den än må vara, ett resultat av alla de insatser som gjorts i den breda kampanjen för en återgång till lagstiftningens utformning innan 2021. Vi riktar ett varmt tack till alla som varit inblandade i att lyfta frågan om hur doktorander och andra juniora forskare påverkats av ändringarna i utlänningslagen: först och främst gräsrotsrörelsen, bland annat i Facebook-gruppen Intl. PhD students in Sweden call for change in permanent residency law, Fackförbundet ST i sin helhet, TCO Sveriges förenade studentkårer, Sveriges universitetslärare och forskare (SULF), SACO, NJF, SNPA, Svensk Näringsliv och SUHF.

När det gäller Tidöavtalet vill vi vara tydliga med att det som behövs är en återställd möjlighet för doktorander att få permanenta uppehållstillstånd efter 4 års forskarutbildning. Om utredningsuppdraget i slutändan formuleras så och resulterar i en faktisk reform, ja, då skulle Sveriges konkurrenskraft som forskningsnation stärkas!